

نکات برتر

در

بیماری های داخلی (قلب)

خلاصه «سبیل اسنشیال ۲۰۰۲ به همراه بخش های انتخابی از هاریسون ۲۰۰۵»
به همراه گایدلاین و تست

رفرانس آزمون های پذیرش دستیار و پیش کارورزی

گردآوری:

دکتر مهدی ایزدی

پروانه دانش

مؤسسه انتشاراتی

سرشناسه: ایزدی، مهدی، ۱۳۴۹ - ، گردآورنده
 عنوان و پدیدآور: نکات برتر در بیماری‌های داخلی
 (قلب): خلاصه سسیل استیال ۲۰۰۷ و هاریسون ۲۰۰۵
 به همراه Guideline و تست‌های آزمون‌های گذشته
 رفرانس آزمون پذیرش دستیار و پیش‌کاروری / گردآوری مهدی ایزدی.
 مشخصات نشر: تهران: پروانه دانش، ۱۳۸۷.
 مشخصات ظاهری: ۲۸۸ ص، مصور، جدول، نمودار.
 شابک: ۸۶۰۰۰ ریال : ISBN 978-964-8986-43-4
 یاداشت: کتاب حاضر خلاصه کتاب مبانی طب سسیل
 Cecil essentials of medicine, 6th ed, 2007 و کتاب اصول
 طب داخلی هاریسون Harrison's principles of Internal
 medicine, 16th ed, 2005 است.
 عنوان دیگر: اصول طب داخلی سسیل
 عنوان دیگر: اصول طب داخلی هاریسون
 موضوع: قلب -- بیماری‌ها -- آزمون‌ها و تمرین‌ها
 شناسه افزوده: سسیل، رانسل لافایت، ۱۸۸۱-۱۹۶۵ م، Russell La
 Fayette Cecil, اصول طب داخلی سسیل
 شناسه افزوده: هریسون، تنسلی راندولف، ۱۹۰۰- م، Harrison, Tinsley Randolph
 اصول طب داخلی هاریسون
 رده بندی کنگره: ۱۳۸۷ م، ۹ الف / ۶۸۱ RC
 رده بندی دیویی: ۶۱۶/۱۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۱۲۱۲۱۰۰

نام کتاب: نکات برتر در بیماری‌های داخلی - قلب

نویسنده: دکتر مهدی ایزدی

ویراستار ادبی: مهندس خشیار نیلچی

ناشر: پروانه دانش

چاپ: آسیا

تاریخ انتشار: ۱۳۸۷

نوبت چاپ: اول

حروفچینی: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی پروانه دانش

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۸۶۰۰ تومان

شابک: ۴-۴۳-۸۹۸۶-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964 - 8986 - 43- 4

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات پروانه دانش است.

تهران، بلوار کشاورز، خیابان ۱۶ آذر، ساختمان ۱۱۲، طبقه دوم:

انتشارات پروانه دانش، تلفن: ۸۸۹۷۱۲۷۹-۸۸۹۷۴۱۴۷

دفتر مرکزی (تخفیف ویژه): تهران، کارگر شمالی، خیابان فرصت،

روبروی دانشکده دامپزشکی، ساختمان ۱۱۱، واحد ۲۰۸

تلفن: ۶۶۹۱۳۷۳۵

۱۱	آناتومی و فیزیولوژی
۱۱	آناتومی
۱۴	یافت‌شناسی
۱۵	فیزیولوژی
۲۳	علایم بیماری‌های قلبی
۲۳	درد قفسه سینه
۳۱	تپش قلب
۳۲	ادم
۳۹	سیانوز
۳۰	معاینه بالینی
۴۰	معاینه وریدهای زوگولر
۴۲	اندازه‌گیری فشار خون
۴۳	ارزیابی نبض‌های شریانی
۴۵	معاینه پریکوردیوم
۴۶	سمع قلب
۵۸	روش‌های تشخیصی
۵۸	رادیوگرافی قفسه سینه
۵۹	الکتروکاردیوگرافی
۶۸	آزمون استرس
۷۰	اکوکاردیوگرافی
۷۱	تصویربرداری با رزونانس مغناطیسی
۷۱	کاردیولوژی هسته‌ای
۷۱	کاتتریزاسیون قلبی
۷۳	سایر روش‌ها
۷۶	نارسایی قلبی و کورپولمونل
۷۶	نارسایی قلبی
۹۳	کور پولمونل
۹۴	انواع
۹۸	بیماری‌های مادرزادی قلب
۹۸	مقدمه
۹۸	اختلالات سیتم
۱۰۲	اختلالات دریچه‌ها
۱۰۵	بیماری‌های آنورت
۱۰۸	بیماری‌های سیانوتیک
۱۱۰	آنومالی‌های مادرزادی
۱۱۰	عروق کرونر
۱۱۱	سندرم آیزن منگر
۱۱۳	تب روماتیسمی
۱۱۳	اپیدمیولوژی
۱۱۳	پاتوژنز
۱۱۳	تشخیص
۱۱۵	درمان
۱۱۸	بیماری‌های دریچه‌ای
۱۱۸	تنگی آنورت
۱۲۰	رگورژیتاسیون آنورت
۱۲۲	تنگی میترال
۱۲۵	رگورژیتاسیون میترال
۱۲۸	پرولاپس دریچه میترال
۱۲۹	تنگی تریکوسپید
۱۲۹	رگورژیتاسیون تریکوسپید
۱۳۰	تنگی پولمونر
۱۳۰	رگورژیتاسیون پولمونر

۱۳۰	سایر نکات
۱۳۴	بیماری ایسکمیک قلبی
۱۳۴	مقدمات
۱۳۶	آنژین قلبی پایدار
۱۴۷	آنژین قلبی بدون علامت
۱۴۹	آنژین ناپایدار
۱۴۹	مقدمه
۱۴۹	تعریف
۱۴۹	پاتوفیزیولوژی
۱۵۰	تظاهرات بالینی
۱۵۰	تشخیص
۱۵۰	رویکرد به بیمار
۱۵۲	پیش‌آگهی
۱۵۲	درمان
۱۵۳	آنژین پرینزمتال
۱۵۵	انفارکتوس میوکارد
۱۵۵	اپیدمیولوژی
۱۵۵	پاتوفیزیولوژی
۱۵۶	تظاهرات بالینی
۱۵۷	یافته‌های تشخیصی
۱۶۰	درمان
۱۶۷	عوارض
۱۷۲	ارزیابی پس از انفارکتوس
۱۷۳	پیشگیری (ثانویه)
۱۷۹	آریتمی
۱۷۹	مکانیسم ایجاد آریتمی
۱۸۲	رویکرد به بیمار
۱۸۴	درمان آریتمی‌های قلبی
۱۹۳	انواع آریتمی‌های قلبی
۲۱۰	سندرم‌های بالینی
۲۲۰	بیماری‌های پریکارد و میوکارد
۲۲۰	بیماری‌های پریکارد
۲۲۷	بیماری‌های میوکارد
۲۴۲	سایر مباحث
۲۴۲	تومورهای قلبی
۲۴۲	ترومای قلب
۲۴۶	جراحی قلب
۲۴۹	جراحی در بیمار قلبی
۲۵۱	قلب و حاملگی
۲۵۵	بیماری‌های عروقی
۲۵۵	بیماری شریانی محیطی
۲۵۷	ایسکمی حاد شریانی
۲۵۸	آنوریسم آئورت
۲۵۹	دیسکسیون آئورت
۲۶۱	زخم‌های نافذ آئورت
۲۶۱	سایر بیماری‌های شریانی
۲۶۴	هیپر تانسین دیوی
۲۶۷	هیپر تانسینون
۲۶۷	تعاریف
۲۶۸	ارزیابی بیمار
۲۷۰	اتیولوژی و پاتوفیزیولوژی
۲۷۴	اثرات هیپر تانسینون

سخنی با خوانندگان

خواننده گرامی!

کتاب حاضر خلاصه مبحث قلب از کتاب «سسیل اسنشیال ۲۰۰۷» به همراه بخش هایی از کتاب «هاریسون ۲۰۰۵» است. مباحث انتخاب شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان رفرانس آزمون پذیرش دستیار و پیش کارورزی معرفی شده اند. مجموعه حاضر به گونه ای تألیف و تدوین شده است که با کمک آن شما بتوانید براحتی به تمامی

پرسش های مبحث داخلی (قلب) از آزمون های پذیرش دستیار و پیش کارورزی پاسخ دهید. در هنگام نگارش کتاب سعی بر این بوده است که هیچ مطلبی از قلم نیفتد و کتاب با قلمی روان نگاشته شود تا شما بتوانید با سرعت مطالب مهم را مرور نمایید. تأکید عمده ما در تألیف این کتاب، رعایت اصول کلی ویرایش و روانی مطالب، ذکر تمامی نکات مهم، مشخص کردن مطالب مهم تر با شیوه نگارش متفاوت و مهم تر از همه کمک به سهولت مطالعه و بخاطر سپاری مطالب با کمک تقسیم بندی و طبقه بندی مطالب بوده است.

در ضمن در ارتباط با کتاب حاضر به موارد زیر توجه داشته باشید:

اول: پرسش های مربوط به آزمون های سال های گذشته (از سال ۱۳۷۶)، به تفکیک در انتهای فصول گنجانیده شده است. پاسخ پرسش ها نیز در صورت غیر تشریحی به دنبال پرسش ها جای داده شده اند. توجه داشته باشید که ممکن است پرسش های مذکور از رفرانس های قبلی طرح شده باشند و از این رو پاسخ تشریحی و دقیق آن ها را در این کتاب پیدا نکنید! این مسئله را به نقص این کتاب نسبت ندهید! بخش های بیماری های پرکار و میوکارد، بیماری های عروق محیطی و آریتمی (همگی مربوط به سسیل اسنشیال) تغییر زیادی نسبت به رفرانس قبلی داشته اند و حجم آن ها بطور قابل توجهی زیاد شده است و از این رو ممکن است پرسش های مربوط به این مباحث با رفرانس فعلی قابل پاسخ گویی نباشند. دوم: بنابر درخواست شما خوانندگان عزیز، در حد امکان جداول و شکل های کتاب به فارسی برگردانیده شده اند.

سوم: در ابتدای کتاب راهنمای کوچکی برای مطالعه مطالب کتاب جای داده شده است که مطالعه آن را به همه شما توصیه می نمایم.

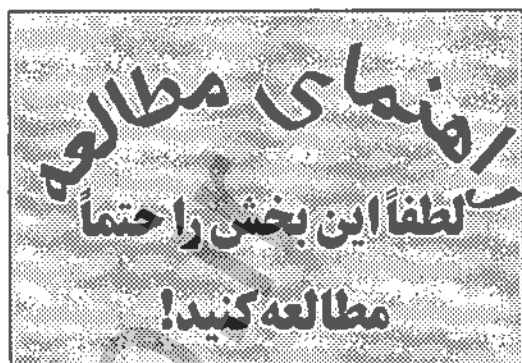
چهارم: بنابر درخواست شما خوانندگان عزیز، قلم نگارش کتاب کمی بزرگتر انتخاب شده است.

قابل ذکر است که همانند سال های گذشته، تمامی پرسش های آزمون های پذیرش دستیار و پیش کارورزی اسفند ۸۴ و اسفند ۸۵ و اسفند ۸۶ توسط همین کتاب قابل پاسخ گویی بودند.

بر اساس آخرین تغییرات ارائه شده در رفرانس‌های آزمون پذیرش دستیار قسمت عمده مطالب داخلی مربوط به کتاب سسیل اسنشیال ۲۰۰۷ هستند. با توجه به فشرده بودن مباحث سسیل اسنشیال سعی شده است که تا حد ممکن مباحث مذکور کمتر خلاصه شوند و تلاش بر این بوده است تا با دسته بندی فصول هر مبحث بر سرعت خواندن کتاب افزوده شود. تمامی مباحث از دو کتاب سسیل و هاریسون (بر اساس فصل بندی سسیل) به گونه ای در هم ادغام شده اند که به توالی خواندن مطالب خللی وارد نیاید و شما بتوانید براحتی و از ابتدای کتاب مطالعه را آغاز نمایید. در نگارش کتاب‌های داخلی در ابتدا پرسش‌های آزمون‌های پیش‌کارویی و پذیرش دستیار سال‌های پیش مورد بررسی قرار گرفته، سپس بر اساس اصول آن‌ها، کتاب به نگارش درآمده است. و اما در آخر، حرفی نمانده است، جز آرزوی موفقیت برای شما خوانندگان گرامی، پوزش برای خطاهای احتمالی (و اجتناب‌ناپذیر) کتاب و امید به این که ما را از نقایص موجود (با وجود حداکثر تلاش) آگاه نمایید.

به امید موفقیت شما
انتشارات پروانه دانش

مبحث قلب مهم‌تر از دیگر مباحث داخلی است. از طرف دیگر برای یادگیری مباحث قلب شما ناچار به درک درست و فهمیدن مطالب هستید. به عنوان مثال، اگر نتوانید علت ایستادن پالس پرادکس را بدانید، نمی‌توانید علت آن را بطور بسیاری به همین دلیل در این کتاب سعی شده است، تا حد ممکن مطالب بصورت قابل فهم (و نه فقط بصورت نکات پراکنده) ارائه شوند و به همین دلیل حجم کتاب کمی زیاد شده است. اما خواندن بیشتر مطالب برای فهم سایر موارد ضروری هستند.

بتوانید مطالب مهم را انتخاب کنید (فرض کنید $\frac{1}{3}$ کل مطالب مهم باشند) و آن‌ها را سه بار مرور کنید، بهتر از زمانی نتیجه می‌گیرید که کل مطالب را بخوانید و فرصت مرور نداشته باشید.

این راهنما نیز با این هدف تهیه شده است: هدف مشخص کردن مطالب مهم است! با خودتان رودریاستی نداشته باشید! مسلماً فرصت کافی برای خواندن همه مطالب را نخواهید داشت و بدتر از آن فرصتی برای مرور آن‌ها بدست نخواهید آورد (می‌دانید کل حجم رفرانس‌های از مون دستکاری چقدر است؟) پس بهتر است از جایی شروع کنید. در این راهنما سعی شده است که به نیازهای شما توجه شود. مطالب **First Choice** مطالبی هستند که حتماً باید آن‌ها را مطالعه کنید. به عبارت دیگر به احتمال زیاد این مطالب در حدود ۶۰ تا ۷۰٪ از پرسش‌های شما را تشکیل می‌دهند، پس بهتر است اول آن‌ها را مطالعه کنید. مطالب **Second Choice** ۲۰ تا ۳۰٪ از پرسش‌ها را بخود اختصاص می‌دهند، و سرانجام مطالب **Third Choice** کمتر از ۱۰٪ سوالات را شامل می‌شوند (و بدرد شاگرد اول‌ها می‌خورند). البته با توجه به تغییر رفرانس داخلی از هاریسون به سسیل، دیگر به فکر مطالب **Third Choice** در مبحث داخلی نباشید! همه مطالب برای شما مهم هستند.

مشخص است که اگر بتوانید کتاب را از اول شروع کنید و تمام آن را تا به آخر بخوانید، مطالب با هماهنگی و پیوستگی مطالعه خواهند شد و در نهایت استفاده بیشتری خواهید برد! اما با توجه به کمبود زمان

صبر کنید! پیش از این که مطالعه این کتاب را شروع کنید، فقط ۱۰ دقیقه وقت بگذارید و مطالب این چند صفحه را مطالعه کنید! پشیمان نمی‌شوید!

قرار است در آزمون پذیرش دستیار شرکت کنید و اوضاع هم مثل همیشه خیلی خراب است! کوهی از مطالب را باید در مغزتان جای دهید و تازه اگر بتوانید این کار با موفقیت به انجام برسانید، بیرون کشیدن آن‌ها کار هر کسی نیست! سر امتحان شما می‌ماند و انبوه مطالب خوانده شده (و درهم) و کوهی از مطالب فراموش شده! چه باید کرد؟ خیلی ساده است، باید دو نکته مهم زیر را همیشه در نظر داشت:

۱- قسمت بیشتر پرسش‌های امتحان از بخش کمی از مطالب طرح می‌شوند. به عبارت دیگر بیشتر پرسش‌های امتحان از مطالب مهم انتخاب می‌شوند. پس بهتر است اول مطالب مهم را بخوانید و بعد سراغ مطالبی بروید که احتمالاً خواندن و نخواندن آن‌ها فرقی ندارد.

۲- مرور کردن مطالب خیلی مفیدتر از کم مرور کردن مطالب زیاد است. از دو نکته فوق نتیجه می‌گیریم که اگر شما

مطالعه، می‌توانید از راهنمای زیر (که بر اساس تجزیه و تحلیل آماری پرسش‌های سال‌های گذشته تهیه شده است)، برای استفاده بیشتر از مطالب کتاب استفاده کنید. مبحث قلب حجیم‌تر از دیگر مباحث داخلی است. از طرف دیگر برای یادگیری مباحث قلب شما ناچار به درک درست و فهمیدن مطالب هستید. به عنوان مثال، اگر نتوانید علت ایجاد پالس پارادکس را بدانید، نمی‌توانید علل آن را بخاطر بسپارید. به همین دلیل در این کتاب سعی شده است، تا حد ممکن مطالب بصورت قابل فهم (و نه فقط بصورت نکات پراکنده) ارائه شوند و به همین دلیل حجم کتاب کمی زیاد شده است. اما خواندن بیشتر مطالب برای فهم سایر موارد ضروری هستند.

مطالب **First Choice** در مبحث قلب با دیگر مباحث فرق دارند. در این مبحث شما باید ابتدا پایه مطالعه خود را تعیین کنید. به عبارت دیگر کاری کنید که خواندن مباحث اصلی آسان‌تر و سریع‌تر شوند. برای این کار مطالب **First Choice** را به دو دسته تقسیم می‌کنیم:

۱- مطالب پایه:

الف) ابتدا فصل معاینه بالینی قلب را بخوانید. فصل بسیار مهمی است و نه تنها احتمال طرح پرسش از این فصل زیاد است، بلکه مطالب این فصل در هنگام مطالعه مباحث دیگر نیز به کار شما خواهند آمد. به عنوان مثال، با خواندن این فصل، براحتی از روی معاینه بالینی بخش «بیماری‌های دریچه‌ای» خواهید گذشت، چرا که اصل مطالب را می‌دانید. در فصل معاینه قلبی،

بخش‌های زیر (بترتیب) اهمیت دارند:

- صداهای قلبی؛

- سوفل‌های قلبی (با توجه به تأثیر

مانورهای مختلف روی آن‌ها: جدول بسیار مهم مانورها)؛

- نبض ورید ژوگولر (بسیار مهم)؛

- نبض‌های شریانی.

ب) دومین مبحث پایه، مبحث الکتروکاردیوگرافی است. بهتر است از همان ابتدا با این بخش روبرو شوید و سعی کنید کل مطالب بخش را بخاطر بسپارید! بدین ترتیب در دیگر بخش‌های کتاب نیازی به سر و کله زدن با بخش‌های مربوط به الکتروکاردیوگرافی نخواهد بود. در مبحث الکتروکاردیوگرافی، به قسمت‌های زیر توجه خاص داشته باشید:

- اثر الکترولیت‌ها و داروها؛

- ایسکمی و انفارکتوس؛

- پریکاردیت حاد.

ج) سومین مطلب پایه، درد قفسه سینه است. با خواندن این مبحث با تقسیم‌بندی کلی درد قفسه سینه آشنا خواهید شد و بدین ترتیب چارچوب ذهنی لازم را برای خواندن دیگر مباحث (انفارکتوس، بیماری‌های ایسکمیک، پریکاردیت) فراهم خواهید کرد.

۲- مطالب مهم: پس از خواندن مطالب پایه، آمادگی لازم برای رفتن به سراغ مطالب اصلی را دارید، بسیار خوب، پس آتش کنید:

الف) اول به سراغ مبحث انفارکتوس می‌وکارم بروید! احتمال طرح سؤال از این مبحث بسیار بسیار زیاد است (تقریباً ۱۰۰٪). این بخش از کتاب تا حدودی در مقایسه با هاریسون ۲۰۰۱ تغییر کرده است. در مبحث

انفارکتوس میوکارد به قسمت‌های زیر توجه خاص داشته باشید:

- الگوریتم مربوط به برقراری جریان خون (فیبیرینولیز، PCI)؛ سعی کنید این الگوریتم را با متن کتاب مطابقت دهید؛

- شاخص‌های قلبی سرم (تشخیص

انفارکتوس میوکارد، آنزیم‌ها، تروپونین)؛

- ارزیابی پس از انفارکتوس (بسیار بسیار مهم: چندین بار مورد پرسش واقع شده است)؛

- پیشگیری (ثانویه).

ب) بعد از انفارکتوس میوکارد به سراغ بیماری ايسکميک قلبی بروید و بخش‌های زیر را با دقت مطالعه کنید:

- تست ورزش؛

- درمان آنژین قلبی پایدار؛

ج) نوبت به آنژین ناپایدار می‌رسد. این بخش از کتاب ۲۰۰۵ بطور کامل تغییر کرده است و کاملاً با کتاب قبلی ۲۰۰۱ فرق دارد. الگوریتم مهم این بخش را که به UA/NSTEMI می‌پردازد، با دقت مطالعه کنید.

د) حالا نوبت به بدترین بخش کتاب رسید! آریتمی‌ها را می‌گوییم! اشتباه نکنید! این بخش اصلاً ترس‌آور نیست. یک بار شجاعت بخرج دهید و برای همیشه گلک آن را بکنید!

- شاید باور نکنید، اما در مبحث آریتمی بیشترین تعداد پرسش‌ها از سنکوپ و تشخیص آن طرح شده است. یک جدول مهم و یک الگوریتم مهم در این قسمت وجود دارد. آن‌ها را یاد بگیرید.

- بعد به سراغ داروها بروید. یادتان باشد، اگر در قسمت داخلی سوآلی از

داروهای ضد آریتمی طرح نشود، در فارماکولوژی امکان طرح سؤال از آن وجود دارد. پس داروها را با دقت بخوانید.

- بعد از مبحث داروها، به سراغ درمان‌های غیر دارویی (کاردیوورسیون و دفیبریلاسیون) بروید.

- به سراغ آریتمی‌های مهم بروید:

※ تاکیکاردی بطنی (فرق VT با

SVT همراه با Abbarancy بسیار

مهم است. جدول بسیار مهم آن را بخاطر بسپارید)؛

※ فیبریلاسیون بطنی؛

※ فیبریلاسیون دهلیزی؛

※ فلوتر دهلیزی؛

※ بلوک‌های قلبی.

- بعد از یاد گرفتن آریتمی‌های فوق، (اگر حال و حوصله داشتید) سراغ سایر آریتمی‌ها بروید.

ه) در مبحث هیپرتانسیون، مهمترین قسمت درمان است. درمان را با تأکید بر روی الگوریتم‌ها مطالعه کنید. داروهای ضد فشار خون اهمیت زیادی دارند و بویژه به عوارض آن‌ها توجه داشته باشید.

و) حالا نوبت بخش نارسایی قلبی است. در صورت امکان این بخش را کامل مطالعه کنید. در هر حال، مهمترین قسمت بخش نارسایی قلبی، بخش درمان آن است. در ضمن در بخش نارسایی قلبی یک جدول مهم - یعنی کریتریای تشخیصی نارسایی قلبی - نیز وجود دارد.

ز) آخرین بخش از مطالب **First Choice** پریکاردیت است. در بخش پریکاردیت قسمت‌های زیر را با دقت خاص مطالعه

کنید:

- فرق بین پریکاردیت کنستریکتیو و کاردیومیوپاتی رستریکتیو (بسیار مهم)؛
- تشخیص تامپوناد قلبی؛
- فرق بین پریکاردیت حاد و انفارکتوس حاد (ECG).

با خواندن مطالب فوق (حدود ۱۲۰ صفحه از کل مطالب کتاب) خیالتان راحت باشد که (اگر بدشانسی نیاورید!) می‌توانید حداقل به ۴ پرسش از پرسش‌های قلب پاسخ بدهید! اما شما که به همین حد قانع نیستید! مگر نه؟ می‌خواهید باز هم بخوانید. خوب است! پس برویم سراغ مطالب **Second Choice**

۱- در بخش علایم بیماری‌های قلبی (انتهای بخش) کلاس‌های بیماری‌های قلبی را بخوانید (بسیار مهم)!

۲- بخش تب روماتیسمی را مطالعه کنید! کم است، نگران نباشید.

۳- بخش بیماری‌های میوکارد را با تأکید روی کاردیومیوپاتی هسپرتروفیک و تأثیر مانورهای مختلف روی سوفل آن مطالعه کنید.

۴- در بخش بیماری‌های آنسورت، آنوریسم‌های آنورت و درمان انواع آن‌ها را با دقت مطالعه کنید.

۵- در بخش بیماری‌های دریچه‌ای، AS و MS را مطالعه کنید.

با خواندن این مباحث می‌توانید امیدوار

باشید که به تمام پرسش‌های قلب پاسخ می‌دهید! اما یک چیز دیگر! اگر وقت کافی دارید به سراغ مطالب **Third Choice** بروید! یعنی قسمت‌های زیر را هم بخوانید:

- رویکرد به هیپرتانسیون؛

- قلب و حاملگی (در بخش سایر

مباحث)؛

- تأثیر ورزش روی قلب (در بخش

آناتومی و فیزیولوژی)؛

- افتراق بین ادم قلبی، کلیوی و کبدی

- (در بخش علایم بیماری‌های قلبی)؛

- بیماری‌های عروق محیطی؛

- بیماری‌های مادرزادی قلب؛

- سایر بیماری‌های دریچه‌ای.

حالا که تمام مطالب فوق را بخوبی مطالعه کرده‌اید، مرور کردن آن‌ها را فراموش نکنید! به ترتیب ذکر شده به مرور مطالب بپردازید!

بخطرات داشته باشید که در فرانس جدید (سسیل ۲۰۰۷) بخش‌هایی نظیر بیماری‌های میوکارد و پریکارد، آریتمی‌ها و بیماری‌های عروق محیطی کاملاً تغییر کرده‌اند و حجم این مطالب بسیار زیاد شده‌اند! اما نترسید! کارتان درست است!

به امید موفقیت شما
دکتر مهدی ایزدی